

Flaskebo by i Tvetå härad, Bankeryd socken

Gunnar Florin

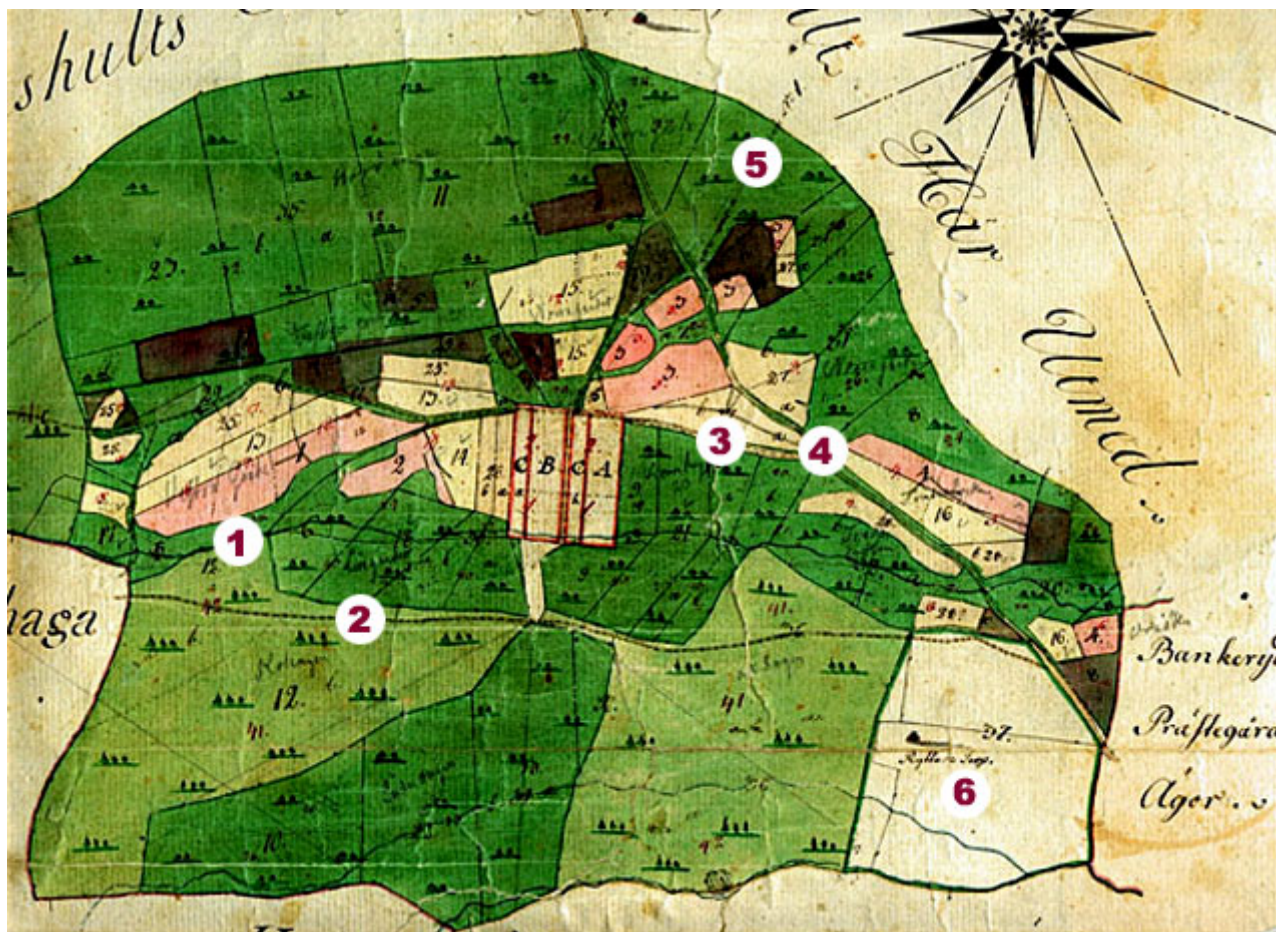
Flaskebo by är belägen på höjderna söder om Granshult. Tidigast kända handling härrör från år 1571 då kyrkobonden Sven i Flaskeboda omnämns och i Jönköpings tänkebok från 1534 nämns Flaskebodhe.

Flaskebo gränsar i norr mot Granshult. Mot öster till Bankeryds prästgårds ägor. Den s.k. ”skötnigen”. I söder mot Månseryds säteri och i väster mot Svinhaga. (tidigare Lilla Svinhaga)

I ordbok, från 30 december 1924, står ordet **Flask**, som kanske är en förklaring till just namnet Flaskebo. Det är ett gammalt ord vars betydelse beskrivs: Åder i trä, trästycke som är kluvet längs fiberriktningen, flik i hud, ficka i tröja, avrivet tunt stycke tyg, flat kant.

Det för tankarna till ravinen där Björnabäcken rinner fram, genom Flaskebo ägor söder om bonings- och ekonomihusen, på sin väg ut mot Vättern.

Samma ordbok; Liten gård på landet, inte långt från stad. I synnerhet sådan gård på vilken det finns servering/krog

1 Björnabäcken

2 Vägmarkering upp mot Svinhaga/Sjövik

3 Ytterligare vägmarkering som gick förbi byggnaderna upp mot Sjövik (Stora Svinhaga) och som även vek av mot Svinhaga (Lilla Svinhaga).

4 Nuvvarande väg mot Skinnkärr

5 Väg mot Granshult

6 Dragontorpet för Karl XII ryttare. Området runt torpet benämns "Bäckaryd eller Bäckarö".

Kartan är författad år 1801, i Jönköpings län, Tvetå härad, Bankeryds socken.

15 §. År 1802 den 1 juni vid Tveta härads saga sommarting i Ingaryd är denna karta till oryggeligt bestånd fastställd på sätt protokollet utvisar.

Uppgifter om byn Flaskebo

Vid denna tid fanns här två brukningsenheter. Kända brukare vid 1800-talets slut var Jöns Magnusson, sonen Johan Jönsson längst västerut. Mot öster låg Florins gård, vars existens finns dokumenterad betydligt tidigare.

Kontroll i mantalslängden 1643- 50. Huvudsyftet var, i detta fall, att leta efter en soldat Erik Karlsson/Florin, som enl. uppgift skulle återvänt hem från 30-åriga kriget. Som slutade 1648. Tyvärr fanns han inte här under denna tidsperiod.

I Flaskebo bodde under tiden 1643-46. Änkan Gunilla med sonen Arvid. Därefter Arvid med hu. Ragnill 1647-50 samt Sven o hu. Karin 1645-50.

Soldater: Lars o hu. Kerstin i Backen 1646-48, änkan Kerstin 1649-50, Sven o hu. Marit i S Klingekärr 1646-48, Per Bengtsson i Månseryd 1646. Ryttares Bengt 1649-50.

Ur

Jordeboken***

1652	Sal. Israel Ridderhielm bekommet (i donation) *	
1681	Red. (reducerat) expetance hemman, ¼ i augment	
1683	¼ förmedlat mantal efter militiejordeboken	
1687	Flaskebo är ett kyrkohemman. Innevånare är Sven, klockaren och änkan. ¼ förmedlat mantal efter militiejordeboken.	
	Skatt	
	St: f: (Städj- och fodernötspenningar)	1:4
	1 lb (lispund) smör	1:20
	½ t (tunna) malt	1:4
	6 dagsverken	1:4
	4 årl: (årliga) hästar	1:06:16
	2 kongahästar	:12:19
	-----	-----
	Summa	6:19:11 1/5**
1695	Skatt, samma som år 1687	
1707	Flaskebo är fortfarande ett kyrkohemman. Innevånare är Arvid	

* Att Ridderhielm fick Flaskebo i donation år 1652, torde i första hand innebära att han fick uppbära skatten. Vid reduktionen år 1681 drogs Flaskebo in till kronan och blev ett s.k. expetance hemman. Skatten eller "räntan", som det kallades, från augmenten var anvisad som understöd för ett rusthåll, då dess stamhemman inte var tillräckligt för ett rusthåll.

** 6 daler 19 öre 11 o 1/5 penningar

*** Jordeböcker.

Skattelängder som innehåller uppgifter om grundskatter, rustning, rotering samt om jordens natur.

Grundskatten eller "den årliga räntan" var en fastighetsskatt, som fanns kvar ända till 1903. Grundskatten erlades i huvudsak av skattebönder.

Städje- och fodernötspenningar.

Fodernöt var kreatur, som vissa bönder födde upp gemensamt, för att hålla kronan med förnödenheter. Den här skyldigheten hade redan under början av 1600-talet omvandlats till en skatt i pengar.

Årliga hästar och konungahästar.

Bönderna hade också en skyldighet att hålla kungen och hans följe med hästar (ursprungligen med skjuts) när de drog runt i landet. Denna skyldighet omvandlades till att för kronan underhålla "årliga hästar". Konungahästar anger på motsvarande sätt skyldighet att underhålla hästar för kronan. Detta för att slippa den gamla skyldigheten att tillhandahålla livvakt åt kungen under hans resor. Båda har tidigt omvandlats till skatt i pengar.

Augment =tillägg, expetance =indelningsverket, car vakans =trol. att grenadiärtorpet är tomt.

Ur Tveta härads dombok

1695 12 juni

"Cautioner för kronorusthåll" För Flaskebo: Jöns Persson (västra) och Arvid Eriksson Florin (östra)

1740

Db § 45 26 sep

Änkan i Flaskebo Maria Johansdotter f.d. 1693. Styvbarnen vill att arvet ska skiftas. Hennes omyndige son Erik (f.d. 1732) vistas nu hos assessor Ådal och assessorn högaktad herr Eric Floreen.

Resoution: Häradshövdingen och nämndemannen Nils Jakobsson i Tokeryd skall förrätta arvs skiftet.

1750

Db § 93 den 8 mars

Inlämnades bouppteckning efter avlidne Måns Johansson i Flaskebo. Egendomen värderades till 519 daler och 9 öre silvermynt.

Släkten Florin har bott i Flaskebo mer än 300 år.

Enl. Tveta härads dombok 1693 hölls husesyn i Flaskebo den 12 februari 1693 då den nye arrendatorn, Arvid Eriksson, (Arvid Eriksson Florin) hade tillrätt. Då var Flaskebo ett s.k. kronohemman . Dåtidens arrendatorer kallades åbor eller landbönder. En ny åbo skulle ha en cautionist (löftesman), som gick i borgen för dem. Denne löftesman omnämns i samma dombok den 9 mars 1693 pag. 4. Anders Svensson i Olsbo, som sades vara en förmögen borgare. Anders Svensson var i caution för Arvid Eriksson, "i Stibberyd med Flaskebo".

Senare kunde en åbo i ett kronohemman skattköpa sin gård så att han blev en självägande skattebonde. Lagar om detta kom 1701 och 1719. De är troligt att Arvid gjorde så, annars skulle han inte kunnat sälja en del av Flaskebo till mågen Måns Johansson. Det framgår av domboksparagrafen ovan. (Måns var gift med Arvids äldsta dotter Kerstin Arvidsdotter f.d. 1679.

Karin Arvidsdotter i Svinhaga och Anders Jonsson i Bankeryd hade instämt Måns Johansson i Flaskebo, därför att denne vid senaste mantalsskrivningen, "låt it inskriva sig som åbo på halva hemmanet Flaskebo". Samt att han måtte uppvisa sin "åtkomst av ¼ av rusthållet".

Måns Johansson uppvisade ett köpebrev av den 16 maj 1722. Hans svärföräldrar rusthållaren Arfvid Erichsson och dennes hustru Ingegärd Andersdotter brukar bara 3/8 av denna gård. Se Tvetå härads dombok 1741 17 januari § 63.

Det är härmed fastställt att Arvid skatteköpt kronohemmanet Flaskebo någon gång före 16 maj 1722, tidigast 1701, eftersom Måns köpt ¼ av rusthållet Flaskebo av svärföräldrarna Arvid och Ingegärd.

Ur Tvetå härads renoverade dombok.

I samband med husesynsrannsakan i Flaskebo den 12 februari 1693, hos Arfvid Erichson i Flaskebo. Arvid insinuerar (begär) en husesyns rannsakan hållen på benämnde krono rusthålls hemman av Slottslänsmannen Nils Palander och samt nämndemännen Nils i Hällery och Arfvid i Måhleskoug. Ang. husröta som fanns efter förre åbon änkan Karin Månsdotter. De förlikades inför rätten genom att Karin uppbygger ett halvt nytt stall till väggar och till taket ett tiågh behållen halm. Karin Månsdotter skulle sedan var befriad från alla anspråk om husröta.

Två kuriosasaker.

1685 § 114 kom Sven Svensson i Flaskebo och kårande till St. Svinhaga (Sjövik) i delo om en gårdesgård, som de hade skött tillsammans, trots att den enbart sträcker sig om "Svinhagas äng". Sven bad att få slippa delta i och skötseln av denna gårdesgård och berättade att han bara "åt njuter utmarken till godo med bete". Detta fann rätten skäligt. (Genom detta mål fick vi veta vad "Sven i Flaskebo" hette i efternamn. Han är troligen inte släkt med Arvid. (bosatt på "Larssonsgården"? Se nedan Flaskebo 1:2.

1693 den 5 okt § 64 berättas om ett slagsmål i Flaskebo fähus. Länsman Palander hade då instämt en av hantverkarna i Jönköping, Jöns Svensson (carduansmakare)? Jöns hade varit på besök i Flaskebo och rykt ihop med Arvid hustru. Jöns hade inte inställt sig till tinget och fick därför böter för s.k. stämmingsförsittning. Det meddelades dock att Jöns hade förlikt sig med målsäganden

Gudmunds Gilles Årsbok från 1942 sid 49. Tvetå härads riksdagsmän under frihetstiden, av Ragnar Olsson.

Kallelse till 1719 års riksdag föreskrev, att en ärlig bofast man av allmogen i varje härad skulle infinna sig i Stockholm till sagda riksdag.

Kommitterade danneman Arfvid Ericksson Flaskebo Bankeryd, liksom och övriga härader i Jönköpings län sände var sin herredagsman (riksdagsman). Arvid var Johan Henriks farfars farfar se foto, sidan 7.

Den ekonomiska nöden var så stor efter Karl XII:s död, att alla tänkbara utvägar söktes för att lindra ekonomin.

Sekreta utskott avlät år 1719 en skrivelse till K. Maj:t vari anhölls att i nästa riksdags kallelse bestämma att av bondeståndet kalla endast en "herredagsman" som skulle representera fem härader. 1720 års riksdag för södra Vätterbygdens del ledde till att en man valdes för Tvetå, Vista, Mo, Östbo och Västbo härader. Som representerades av nämndemannen Anders Eriksson från Tiust i Bolmsö.

Senare skickades en man som representant för de tre häraderna Tvetå, Vista och Mo i olika perioder.

Västra brukningsenheten Flaskebo 1:2, ¼ mtl Position X 6 413 650 Y 1 398 010

Denna brukningsenhet kallades under del av 1900-talet för "Larssonsgården".

Jämförande bild från 2014

De senaste ägarna av "Larssonsgården".

1817 12 Oct. Jonas Fagrell säljer 3/28 dels mtl uti skatte o rusthållshemmanet Flaskebo till Factorie Mästaren Jaen Fagrell.

1823 8 maj. Jag Anders Fagrell och jag Johannes Wetterbrant i samråd med våra hustrur säljer ägda och ärfda delar 3/28dels mtl hvaraf 2/28 är rusthåll nr 43 och 1/28 mtl kr sk uti hemmanet Flaskebo.

1825 25 Maj. Jag Jaen Fagrell mh Catharina Ljung säljer vårt ägande 1/4 mtl hvaraf 2/12 mtl är Rusthåll och 1/12 är kr sk i Flaskebo till Dannemannen L Dahlström.

1856 10 Maj. Magnus Ljunggren säljer 1/4 mtl Flaskebo varav 1/6 Rusthåll och 1/12 kr sk till Anders Johan Johannesson o d h Maria Fagrell.

1870 7 juni. Jöns Magnusson o hh Brita Gustafsdotter fastebref på 1/6 mtl rusthåll och 1/12 kr sk Flaskebo. Köpt av Anders Johan Johansson o hh Maria Fagrell.

1893 3 januari. Jöns Magnusson i Flaskebo tecknat försäkring i sockens västra brandrote för Flaskebo 1:2 1/4 mtl. Den nedsattes den 20 juli 1898 från 1000 kr till 500 kr. Beroende på att gröda och spannmålsdelen tagits bort.

1896 15 februari. Jöns Magnusson m h säljer till sonen Johan Jönsson o h Emma Hammar.

1893 har Johan Jönsson tecknat försäkring på en 1/4 mantal i Flaskebo.

Gällande: Boningshuset, Redskaps- och tröskhus med halmtak och svinhus med tegeltak. Samma försäkring höjdes den 12 juni 1908 från 8056 kr till 14230 kr.

1921 1 september. Flaskebo 1:2 ¼ mtl Flaskebo nr 1 Viktor Larsson köpt av J Jönsson o hh Emma Jönsson.

Därefter Erik och Elsa Larsson, med barnen Maj, Ingvar och Sigvard.

Gösta och Maj Johanssons son, Sonny Johansson, gift med Lola Fransson blir näste ägare till denna brukningsenhet.

Sony och Lola byggde ett nytt hus på den ursprungliga platsen, där ”det s.k. Larssonska huset” stått. Tomten och huset är numera avstyckat och här residerar numera familjen Kotz.

Efter ett mellanspel med Sören Johansson som ägare, Sonnys broder, har gården övertagits genom testamente av Fredrik Ågren från Månseryd. Fredrik bor i huset ca 60 m väster om ekonomibygnaden och Kotz hus.

Östra brukningsenheten

Flaskebo 1:4 ¼ mtl. Rusthållargård. Krono skattegård.

Den 3 augusti 1910 har Anders Florin tecknat försäkring hos västra brandroten för Flaskebo. Gällande: Åker och körredskap, husgeråd o andra lösören samt anförtrött gods av husgerådssaker för 2000 kr.

Den 1 juni 1907 tecknade Rickard Florin en större försäkring hos västra brandroten. Gällande, gamla boningshuset, byggt 1771. Nya boningshuset var uppfört år 1890. Rickard och Matilda flyttade inte in i den nya byggnaden förrän 1909, efter bröllopet i Hökhult.

Gamla byggnaden till vänster: Inrett med två våningar, 10 rum. 32 långt, 10 brett och 7 alnar högt. Försett med Tegeltak.

Nya byggnaden till höger: Inrett med två våningar, 10 rum, 19 långt, 13 brett och 8 alnar högt.

För sett med tegeltak.

Också på bilden från vänster: Anders, Johan- Henrik, Sara Kristina, Rickard och Per Florin.

Jämförande bild från 2014

Ladugården

På fotot står bröderna Anders, Per och Rickard.

Ladugård med halmtak, mindre ladugård med spåntak i vinkel med stora ladugården. På baksidan mot öster. Utanför bild fanns vagn- och redskaps- förvaring med spåntak, tröskverk i hus med tegeltak.

Nere vid Björnabäcken stod brygghus och Smedja med tegeltak. (se nedan).

Jämförande bild från 2014

Smedjan

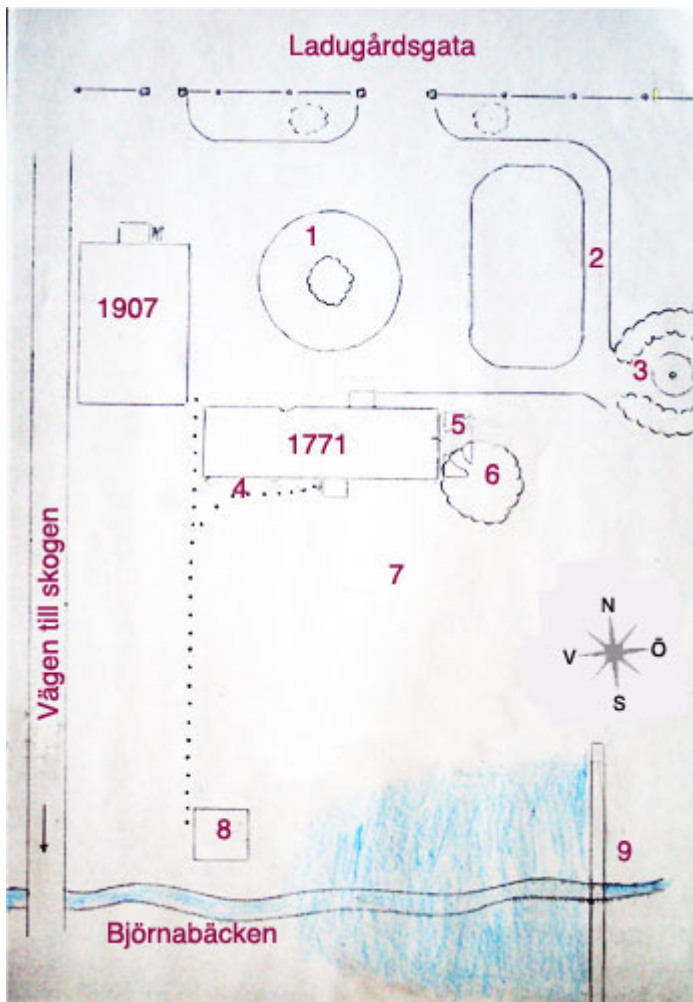
Smedjan. Här skimtar Larssons och Rickards hus i bakgrunden. Till höger nedan nämnda brygghus, utanför bild. Okänt vad denna byggnad använts till. Fotot taget 1930 av Margareta "Greta" Florin/Lodalen. Fosterdotter till Johan Henrik och Sara Kristina Svensdotter.

Brygghuset

Brygghuset, sett mot söder. Byggt av Rickard Florin. På vinden kunde tvätten torkas. Huset revs år 1970 av Stig Johansson. Sonson till Erik Johansson. Bakom huset rinner Björnabäcken ner mot öster. Till vänster utanför bild låg den uppdämda kraftverksdammen. Till höger utanför bild ligger gränsen till Larssonsgården.

Skiss ritad delvis efter anvisning av Sylvia Carlsson född Florin

1. Pump
  2. Promenadstigen
  3. Berså
  4. Kaprifol
  5. Blomstergrupp
  6. Syren
  7. Plommonträdgård
- Den del som inte bestod av plommonträd kallades Hagen. Här växter stora fina träd och gräset slogs med lie varja år.
8. Brygghus
  9. Damm med dammfäste

Flaskebo elektricitetsverk

1918 anlades ett elektricitetsverk i Björnabäcken för egenproducerad elström av Anders Florin och Erik Johansson. (Erik hade just köpt gården av sin syster Matilda, som nu var änka efter Rickard, som dog 1917). Dammfästet byggdes över Björnabäcken och öster om brygghuset. Se ovan.

Inskriptionen på resterna av dammfästet finns kvar. Till hjälp hade de en man vid namn Ekberg.

Dammfästet uppfördes av betong med fyllning av sprängsten. Av de synliga resterna framgår att den totala längden har varit ca 30 m. Högsta höjden ca 2,5 m. Basen är 50 cm bred. Krönet är 40 cm brett. Dammfästet hade tvärställda triangelformade betongstöd. Betongen är putsad på båda sidorna.

En ca 105 m lång trumma av ek har byggts parallellt och söder om Björnbäcken ner till ett turbinhus. Fallhöjd ca 14 m. Tubens diam. har uppskattats till ca 40 cm.

Turbinhuset var placerat rakt söder om Anders och Esters ladugård. Det var uppfört med dubbla brädväggar och sågspånsfyllning, som isolering. Golvet var ca 70 cm försänkt räknat från brons nivå, över bäcken, och gjutet i betong. Storleken uppskattat till ca 2,5 x 4 m. (Betongbassäng).

Enligt statens offentliga utredning från 1924 beträffande planmässig elektrifiering inom landsbygden, benämndes det "Flaskebo elektricitetsverk".

Specifikationer enligt utredningen: Uppfört 1918. Kostnad ca 7000 kr. 14 m fallhöjd, generatoreffekt 3,5 kWh, 110 v likström. Anpassat efter 23 hektar åker. Hela anläggningens totala effekt beräknad till max 2 mega kW/år.

1924 hamnade en dräng av okänd anledning i kraftverksdammen. En simkunnig man tillkallades. Det var Albert Florin från Bodh, som ligger två km från Flaskebo. Drängen drogs upp med åtföljande upplivningsförsök. Drängens liv gick inte att rädda.

Enl. Algot Stylvig Suneson, i "By och bygd med folk och fä" var han troligen son till soldaten Storm.

1970 revs turbinhuset av Stig Johansson.

Jämförande bild från 2014

Bränneri och försäljning av andra Jordbruks produkter 1837 (utdrag ur journalbok)

Genom en skriv- och journalbok från 1837 kan fastställas att det funnits ett bränneri i Flaskebo. Ur denna skrivbok framgår att Karl Johan Florin i Flaskebo sålt Brännvin med jämna mellanrum. Exempel: den 13 maj sålt 12 kannor brännvin till Arvidsson. 10 Rd 12 sk.*

* Normalt har en kanna brännvin kostat 1 Rd. Fick Arvidsson mängdrabatt? Grunderna för brännvinsbränning fanns utfärdade i en Kunglig förordning från den 19 juni 1835.

Exempel på inkomster (Debetsidan)

Sålt 3 tunnor havre i staden	19 Rd	24 sk
Sålt en ½ tunna råg i staden	5 Rd	24 sk

Sålt 1 tunna havre och 3 tunnor potatis till min svåger	15Rd	24 sk	
Sålt mjölk förlidet år till soldaten Rydal för en summa av	14Rd	17 sk	
2 kappar linfrö	1Rd	32 sk	
Sålt smör i staden	2Rd		
Sålt ett par oxar på marknad i staden	183Rd	16 sk	
Sålt en slaktad ox, bakpart till Broman i Klerebo	9Rd		
Frampart till Nilsson	9 Rd		
Sålt ett halvt slaktat svin till Johan Florin	16 Rd		
Sålt en slaktad kalv i staden	4 Rd	28 sk	
Transport av 5 famnar ved från Kolaryd till Jönköping	6 Rd	32 sk	
Augmentsskatten (upptaget på debetsidan)	30 Rd	37 sk	6 p
Sålt en svartbläsig häst i staden	115 Rd		
Sålt en halvpanna päron till målaren Holm i staden	1 Rd		
Bengt i Lilla Svinhaga skyldig för en kanna brännvin	1 Rd	6 sk	
Sålt en halv tunna klöver	2 Rd		
Exempel på utgifter (kreditsidan)			
Köpt ½ tunna sill	10 Rd		
Betalt hälft-vakansen (Ryttartorpet)	30 Rd	32 sk	6 p
Pastor Molin sin tionde 8 kap. rågat mått	3 Rd		
Prosten sin tionde, 10 kap. råg, 10 kap. korn	7 Rd	24 sk	
Betalt 1836 års Skara-tionde med	13 Rd	36 sk	
Betalt sylön för kolt i staden	3 Rd		
Betalt vägpenningar till Sandseryd		30 sk	6 p
Köpt specerier i staden	1 Rd	6 sk	
Betalt första årets arrende till Ljuggren i Svinhaga	150 Rd		
Betalt soldaten sin vårlön		30 sk	7 p
Städslat pigan Carolina	2 Rd		
Städslat drängen Hendrik	2 Rd		
Städslat pigan Lisa	1 Rd	32 sk	
Köpt ett par oxar i Domnaryd	131 Rd		
Betalt till torparen för dikning		32 sk	
Köpt skinn i Staden	1 Rd	16 sk	
Köpt 2 spädgrisar i Stubbhagen	4 Rd	24 sk	
Betalt Trås-pasurans? för rusthållet	1 Rd	27 sk	

Ägare enligt mantalslängd

1652 Sven i Flaskebo Arfwidh i samma med hustru Ragnell

1653 Ridderhielm 1 helt hn, Sven i Flaskebo, h Karin, pigan Märith, Arfwed i samma hustru pigan Ingridh i samma, modern Gunnel inhyses.

1654 Ridderhielms 1 h, Sven i Flaskebo, hu Karin, pigan Marit, Arfwed i samma, h Ragnell, pigan Ingerd

1655 Ridderhielms 1 hemman, Sven i Flaskebo, hu Karin, pigan Ingerdh, Arfwed i samma, hu Rangell.

Skatterätten i Bankeryd år 1650 enligt jordeboken.

Kyrkohemman Flaskebo Sven under Riksamiralen.

Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden

1650 16/10. Nådårsförläning Christina Ribbing.

Gustav Wasas skatteregister 1571.

Kyrkobönder, Sven i Flaskeboda.

1636 Mantals o boskapsräkning i Bankeryd

Flaskebo, änkan 2 mtl, 1 oxe, 4 kor, 1 stut, 2 kvigor, 1 föl, 5 får, 6 lamm, 1 svin

Ryttare Crono Flaskebo, Peder 4 mantal, 2 oxar, 4 kor, 2 kvigor, 1 sto, 8 får, 6 lamm, 2 tunnor utsäde.

Ur lagfartshandlingar

Krono Rusthållet Flaskebo

1722 16 maj. Anders Ericksson m h Ingjäl (Ingegärd) Andersdotter överlåtit till sin måg Måns Johansson $\frac{1}{4}$ i munderingen tillika med halva bruket av Flaskebo Crono.

1778 11 sept. Arvet efter Johan Månsson, försäljer vi Anders Swensson o Catharina Johansdotter $\frac{1}{20}$ efter helt i Rusthållshemmanet Flaskebo till Johannes Jeansson.

1778 4 okt. Jöran Joansson m h Stina Johansdotter och Peter Kåhlberg m h Lisa Johansdotter, säljer till Johannes Jeansson så mycket af vår ärfda systerlotter uti $\frac{1}{4}$ Rusthåll Flaskebo nr 43 wid Smålands Cavalleri och Jönköpings Companie och $\frac{1}{8}$ Kron August i samma gård, som fyller att Johannes blifwer med förra köpet. Ägare af $\frac{1}{4}$ del eftr helt räknat eller $\frac{2}{3}$ dels utaf $\frac{3}{8}$ mantal.

1792 24 Martii. Jag Jonas Florén säljer min ärfda andel $\frac{1}{16}$ del efter helt räknat uti kr sk (krono skatte) Rusthållet Flaskebo, till min kära broder Anders Florén o hh Lena Nilsson.

1796 22 Nov. Jag Arfwid Ericsson försäljer till min broder Nämndemannen Anders Florén o dh Lena Nilsson min arfslott $\frac{1}{16}$ dels mtl uti Rusthållet Flaskebo.

1806 12 april. Wi Arfwid Eriksson Florén och Petter Arfwedsson Kohlberg säljer till Anders Ericsson Florén vår arfdel efter vår syster Annicka Ericsson Florén $\frac{1}{4}$ dels åtting eller $\frac{1}{32}$ del efter helt räknat uti kr sk hemmanet Flaskebo.

1810 1 Martii. Jag Johannes Florén säljer till min broder Smed Mäster Eric Ericsson Florén min arfslott $\frac{1}{16}$ dels mtl uti Rusthållet Flaskebo

1815 3 Jan. Jag Eric Florin säljer till Capitainen Johan Ehrenpreutz $\frac{1}{16}$ dels mtl uti kr sk Rusthållet Flaskebo

1816 13 jan. Förestående köpebref transporteras på Dannemannen Anders Florin i Flaskebo.

1813 25 Nov. Eric Ericsson Florin säljer till Anders Ericsson Florin $\frac{1}{32}$ mtl uti kr sk Rusthållet No 43 Flaskebo.

1826 14 mars. Eric Arvidsson köpt $\frac{1}{24}$ mtl av Johan och Göran Arvidsöner.

1839 29 April. Johannes Arfwidsson och Göran Arfwidsson säljer 1/48 mtl i kr sk Rusthållet nr 43 Flaskebo till Postföraren Erik Arfwidsson o d h Brita Lisa Arfwidsdotter.

1841 xx xx. Tvist avgjord i rätten, till Eric Arfwidsson Florin 1/48 mtl Rusthåll o 1/96 rothåll Flaskebo.

1843 12 juni. Eric Arfwidsson m h Brita Lisa Arfwidsdotter säljer till rusthållare Carl Florin 1/8dels mtl, varav 1/12 mtl Rusthåll nr 43 och 1/24 mtl kr sk Flaskebo.

1855 13 oktober. Omyndiga flickan Ulrika Ljunggren 1/32 mtl, LL Ljunggren 1/16 mtl och J Ljunggren 1/16 mtl J Håkansson 1/32 mtl till Magnus Ljunggren, utgörande ¼, hvaraf 1/6 del är Rusthåll och 1/12 del är kr sk Flaskebo.

1871 1 februari. Nämndemannen Johan Henrik Florin ärft 1/72mtl efter modern M Johansdotter och 11/72 mtl efter fadern Carl Florin och 6/72 mtl efter brodern Gustaf Florin.

1878 24 maj. Ingeborg Svahn säljer till nämndemannen Johan Henrik Florin o hh Sara Christina Svensdotter ¼ Flaskebo varav 1/6 mtl kr sk rusthåll och 1/12 mtl kr sk Flaskebo.

1917 19 juli. Bouppteckning efter Rickard Henrik Florin till Matilda Florin enl. testamente.

1918 4 mars. Erik Johansson m h Hildur Johansson köp av Matilda Florin.

1942 26 aug. Ejnar Johansson köpt Flaskebo 1:4 ¼ mtl av Erik o Hildur Johansson

Stig och Bertil Johansson, som därefter varit ägare till Flaskebo 1:4, har styckat av en del av jorden och sålt bostads- och ekonomibyggnaderna till Kent Appelberg och Annica Herbestam. Ladugården är omgjord med inriktning för ridhästar.

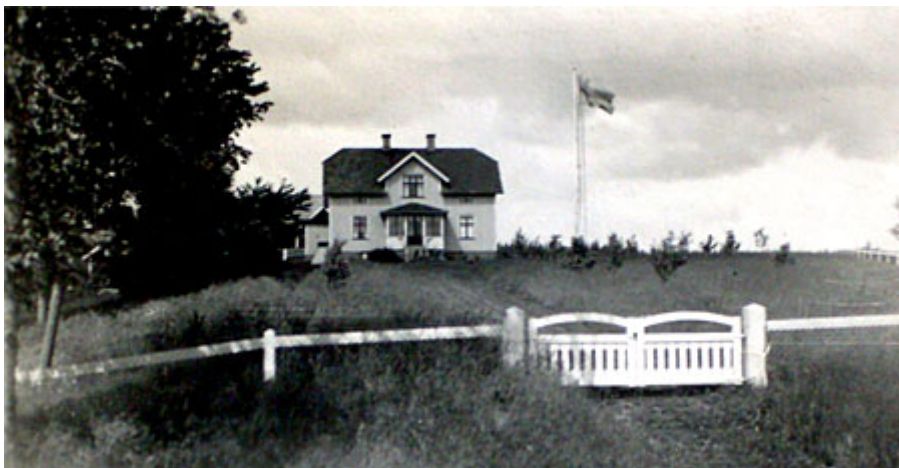
Slutligen kan nämnas att bröderna Bertil och Stig Johansson byggt varsina hus på Flaskebo ägor. Bertils hus ligger i Bäckaryd. Medan Stigs hus ligger söder om väg 26/47 upp mot gränsen till Svinhaga. De äger fortfarande huvuddelen av Flaskebo 1:4 arealer. Stigs son John har även byggt ett hus på samma område nära gränsen till Månseryd.

Tredje brukningsenheten längst österut.

29 juni 1914 tillkom denna brukningsenhet genom delning mellan Rickard och Anders Florin. Rickard lär ha sagt till Anders att: "Om du går åt öster så går jag åt väster." Så blev det. Rickard och Matilda Johansson från Hökhult flyttade in i det nybyggda huset, som låg nära det gamla huset. Det var Matildas bror Erik Johansson, som senare köpte gården. Således bestod nu Flaskebo av tre brukningsenheter. Den sista fick fastighetsbeteckningen;

Flaskebo 1:5 ¼ mtl.+

Anders och system Ester Florin byggde ett nytt hus, längre österut, år 1914 med ladugård.
Position X 6 413 605 Y 1 397 844

Fotot är taget den 30 juli 1920 av Helge Hagsjö på Anders Florins 50-årsdag. Flaggstången är nyrest. Fruktråden är säkert planterade 4-5 år tidigare.

Jämförande bild från 2014

Vid renovering på 60-talet anträffades en brädlapp inbyggd i verandan med följande text: "Denna veranda har David Magnusson och Ernst Andersson från Jäboruder å Kättarp (Källarp) uppfört i maj månad 1920. Jag hoppas att vi slipper å riva densamma för den som detta gör (vänd) han skall evigt vara fördömd tecknar en gammal örn på 24 år". "Hokus Pokus Filiokus Trolleri"

1937 8 okt. Oskar Karlsson och Sylvia Florin köpt av Anders och Ester Florin.

1966 Gunnar Florin och Gun Frändberg.

2013 Andreas och Hanna Björnler.

Torp o backstugor under Flaskebo

56 Dragontorpet nr. 43, Bäckaryd. Position X 6 413 360 Y 1 398 15. Se kartan från 1801, sidan 1. Efter 1850 fanns torpet inte kvar.

55 Berget, position X 6 413 690 Y 1 397 364.

Dalen, Ledet, Nylyckan. De har inte kunnat positionsbestämmas.

Fornminnen

Registrerade fornminnen är bebyggelseplatserna för dragontorpet Bäckarö och backstugan Berget samt kvarnplats och plats för flintavslag.

Vägar förbi Flaskebo

Ur Domboken Tveta Härad 19 Martii 1770

Uppå åboerne Johan Månsson och Eric Arfwidsson i Flaskebo gjorda anhållan, blifwer härigenom wid 10 Dlr Smts wite, utom böter efter lag och skadeersättning, förbudet att färdas bredewid, eller på sidorne om nedan nemde vägar, neml:n

1. den vägen som går ifrån Månseryds Krog förbi Lindhult och till Habo
2. den som går från Flaskebo, förbi St Swinhaga åt Västra Landswägen och Risbro
3. den som går åt Lilla Swinhaga och vidare mot Mo Härad och

4. den som går twärt öfwer alla desse ofwannämde wägar,

Kjöra med wed, kåhl och gjärdsle, eller färdas på annat än rätta wägen, samt at nedrifwa och förderfwa grindar, eller annan stängsel, jemte det, at ingen må beta sine Kreatur i Flaskebos ängar och gården, hwarigenom samma wägar gå, samt at fara med sine Kreatur öfwer åkerrenarne i Flaskebos wästra gårde. Dock bör detta förbud på Predikstolarna uti omkringliggande Socknar wederbörligen kundgjöras, på det ingen okunnighet härutinnan sedan förebåras må.

Husbehovs mjölkvarn. Ur Domboken Tvetå Härad 27 Now 1773

Framkom för Härads Rätten förra Nämndeman Eric Florén i Flaskebo, och upwiste en af honom och Enkan Gunnil Andersdotter i Flaskebo, hos Konungens respective befallningshafwande ingifwen skrift, therutinnan the, såsom ägare af Skatte Crono Rusthållet Flaskebo, anhålla att på Flaskebo ägor få upsätta en husbehovs mjölkvarn på ett ställe, ther för längre tid redan skall ha stådt en mjölkvarn; ock whilken ansökning Konungens Befallningshafwande remitterat till Tings Rätten at thermed förfara, som XX Cap. 4§ Byggn.Blk. bjuder; anhållandes Florén till föllje theraf, at Tings Rätten nu wille undersökning I förmågo af XX Cap. 4§ Byggn. Balk finner Härads Rätten skjäligt, det bör lägenheten ther sökandena wilja qvarn upsätta af Härads höfding med nämnd skådas, samt grannar theromkring, och the som gamla qvarnar ther närmast hafwa härutöfwer höras; Hwarföre Flaskebo ägares ofwanberörde ansökning altså utställas till sådan undersökning på stället, dertill Härads höfdingen på sökandenas vidare anmälan dag utsätter, samt då utfärdar behörige kundgjörelser till them, som böra höras.

Dragoner i Flaskebo rusthåll nr 43 i Bäckaryd (ryttartorp)

Daniel Andersson, 1692. Stod kvar i mönsterrullan 1706.

Lars Hammar, 1709-1724. Hästen 19 år gammal kasserades.

Anders Foügelberg, 1724-1737 (i hans ställe en man med samma namn).

Anders Foügelberg, 1737-1755. Transport till nr 48 i Krängsberg.

Jöns Flask, 1753-1787. I husförhörlängden hette han Jöns Flaskman. Bevistat Pommerska kriget i 5 år. Fick avsked. oförmögen till vidare krigstjänst samt att sig själv försörja, varför han till underhåll anmäls. Hästen var 20 år och kasserades.

Zachris Fogel, 1787-1798. Fick avsked 1798 p.g.a. skada i kronans tjänst. Hästen kasserad ”styf och halt”.

Peter Sabel, 1798-1818. År 1813-14 deltog Sabel i fälttåget mot Norge. Vid avmönstringen 1818 beviljades Sabel avsked. Han hade vid en kommendering i Karlskrona ådragit sig en skada i ena armen varför han blev anmäld till underhåll.

Sabels hustru Catarina avled tragiskt vid en olyckshändelse i Svinhaga skog den 16 februari 1804, där Sabel och Tenggren var sysselsatta med att fälla timmer. Ett träd hade blivit hängande. Samtidigt kom Catarina med middagsmålet. Trots varningsrop lyckades inte Catarina undvika trädet. Catarina dog av slaget från trädet.

Rättegång i Tvetå härad den 10 mars 1804. § 71 Peter Sabel och Tenggren instämde, uti målet av Kronlänsman Sjöberg. Obduktion hade verkställts av Provinsial Medicus Carl Wilhelm Hård.

Utslag: Tingsrätten fann att svarandena varken kunde förutse eller förekomma den händelse, som förorsakat Catarina Jonasdotters död. Att de icke i minsta motto kunna därtill anses vållande. Tingsrätten frikände dragon Sabel och soldat Tenggren. Dock känner Tingsrätten dragon Sabel skyldig att betala det arvode och resekostnader herr Doctor Hård fordrat för besiktningen av Catarina Jonasdotters döda kropp med En riksdaler och 16 skillingar.

1812 delades Smålands lätta dragonregemente i två kårer. Den östra delen förblev beriden. Medan den västra, dit Flaskebo rusthåll hörde fick "sitta av" och fick benämningen "Smålands lätta dragonregementets infanteribataljon". Det ändrades 1824 till "Smålands grenadiärbataljon" med mötesplats Ränneslätt.

Johannes Skilt. 1818-1831, då han begärde avsked. Skilt var kommenderad till övningsläger i Norge 1821. Han var rusthållets siste soldat. Enligt ett kungligt brev av den 2 februari 1833 blev rusthålllet indraget. På dragontorpet bodde några år framåt inhyses folk. Efter 1850 fanns inte torpet kvar.

En historia förtäljer att när en av dragonerna i Bäckaryd, efter avslutat regementsmöte återkom till Flaskebo för att återlämna hästen till rotebonden, så skedde det alltid efter samma mönster. Ett bösskott nere i backen. Halt på stallbacken. Före avsittning skulle han ha en sup innan han begav sig till torpet.

Källor

Försäkringsrev från Bankeryds västra brandrote.

Släktforskaren Kjell Åberg från Mellerud.

Mantalslängder.

Tveta härads dombok.

Lagfartshandlingar.

Nordisk familjebok.

Gammal ordbok från 1924.

Statens offentliga utredning från 1924 ang. planmässig elektrifiering.

A. S. Suneson; By och bygd, folk och fä. Bankeryds socken 1900 - 1940.

Mäster Gudmund gillet's årsbok 1942 s. 49.

Soldater och soldattorp i Bankeryd, av Ulla Hallberg.

Bill Landén

Gunnar Florin 2014- 02-04